

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม กทม.

เมื่อวันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๙

กรรมเป็นนิสัยของตัวเอง

กองทัพธรรมไม่เหมือนกองทัพโจร กองทัพโจรไปที่ไหนพินาศสันตะโร กองทัพธรรมไปที่ไหนชุ่มเย็นเป็นสุข ต่างกัน นี้ละกองทัพโจรกองทัพธรรม ให้พยายามสั่งสมกองทัพธรรมไว้ภายในใจของเราทุกคน เราเกิดมาอยากสมหวังทุก ๆ คน ทุกใจไม่ว่าดวงใดเกิดมาต้องการความสมหวังด้วยกันทั้งนั้น เวลาเกิดก็เกิดในที่สมหวังอยู่ในที่สมหวัง อะไรอยู่ให้สมหวังทั้งนั้น เมื่อสมหวังแล้วก็มีความสุข แต่นี่มันก็เป็นไปได้เป็นไปไม่ได้เพราะอำนาจแห่งกรรมของแต่ละคน ๆ แต่ละราย ๆ นั้นแลทำไว้ไม่เหมือนกัน ถ้าทำชั่วแต่ต้องการความสมหวังมันก็ไปทางชั่วเสีย คือไปทางทุกข์ ถ้าทำความดีเอาไว้ หวังไม่หวังก็ได้ดีโดยธรรมชาติ เพราะฉะนั้นจึงพากันสร้างความดีเอาไว้ภายในใจ

ท่านแสดงไว้ว่า กम्मํ สตุเต วิภชติ ยทิทํ หีนปฺปณฺตี กรรมเป็นเครื่องจำแนกแจกสัตว์ทั้งหลายให้ประณีตและเลวทรามต่าง ๆ กันไปโดยลำดับลำดับไม่มีสิ้นสุดท่านว่า คำว่ากรรม แปลว่า การกระทำของเรา การกระทำมีความเคลื่อนไหวออกมาได้ ๓ ทาง ทางจิตใจทางหนึ่ง คือความคิดทางใจและเคลื่อนไหวออกมาทางวาจาและเคลื่อนไหวออกมาทางกายเป็นความประพฤติ ท่านเรียกว่ากรรม ผลเกิดขึ้นจากการทำ คำว่ากรรมนั้นแปลว่าการกระทำคือทำดีทำชั่วนี้เป็นส่วนมาก เวลาทำดีผลก็ปรากฏเป็นของดีขึ้นมา ใครเป็นคนทำไม่ต้องไปจดจำลงทะเบียนบัญชีเหมือนอย่างบัตรประชาชนเรา ใครทำไว้นั้นแหละเป็นเจ้าของของกรรมโดยหลักธรรมชาติแล้ว ไม่จำเป็นจะต้องลงทะเบียนบัญชีบัตรประชาชนประจำตัวแหละ

การกระทำลงไปนั้นแลคือการลงบัญชีตัวเองว่าได้ทำดีแล้วได้ทำชั่วแล้ว ไม่มีที่แจ้งที่ลับ การทำนั้นแหละเป็นที่เปิดเผยแล้วด้วยการกระทำของแต่ละราย ๆ ไม่ว่าจะการทำดีทำชั่วเป็นเครื่องเปิดเผยแล้วด้วยหลักความจริงและติตราเข้าสู่หัวใจตนเองผู้กระทำนั้นแลเป็นเจ้าของแห่งกรรมดีกรรมชั่วนั้น ๆ เพราะฉะนั้นจึงได้เลือกเฟ้นกรรมต่าง ๆ ที่เราจะทำ อย่าทำสุ่มสี่สุ่มห้า ถ้าทำลงไปแล้วปิดออกก็ไม่ออกเพราะเราเป็นคนทำเอง ไม่ว่าดีชั่วทำอะไรลงไปต้องติดเข้าไปภายในใจนั้นแหละ

ใจเป็นเครื่องสั่งสมเป็นธรรมชาติหรือภาชนะสั่งสมกรรมดีกรรมชั่วต่าง ๆ เพราะใจไม่ตาย ใจไม่มีปาฐา ที่ว่าตายที่นั่นตายที่นั่นนั้นหมายถึงร่างกายต่างหาก ร่างกายหมดสภาพ

แล้วก็สลายตัวออกไป เขาเรียกกันทั้งโลกนั้นแหละว่าเป็นคนตายสัตว์ตาย แต่ใจดวงที่อาศัยอยู่ในร่างนั้นไม่ตายไม่เคยตายมาแต่กาลไหน ๆ และจะไม่ตายไปตลอดกาลไหน ๆ อีกเช่นเดียวกัน ใจนี้แหละจึงเป็นของสำคัญที่ควรจะได้รับบริการเหลียวแลในทางที่ถูกที่ดี เพื่อให้ไปเป็นสุข ๆ ไปภพไหนก็ให้เป็นสุข

นอกจากไปในภพที่เป็นสุขเป็นความเจริญแล้วยังเป็นเครื่องตัดวัฏวน คือความยึดยาวแห่งภพแห่งชาติที่ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์นั้นให้หัดสั้นเข้ามา ๆ จนกระทั่งถึงตัวปัจจุบันได้แก่ตัวของเรา เช่น ท่านผู้สำเร็จธรรมขั้นต่ำเช่นพระโสดา นี้เรียกว่าตัดกระแสเข้ามาเป็นที่แน่นอนแล้ว ว่าพระโสดาขั้นต่ำอย่างนานกลับมาตายอีก ๗ ชาติและไม่ตกนรกด้วย ยืนยันรับรองเรื่องการตกนรกหมกไหม้ไม่มีในพระโสดาบ้น แต่มาเกิดได้ ๗ ชาติ เกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอย่างต่ำ อย่างกลางมาเกิดอีก ๓ ชาติ นี้เรียกว่าย่อเข้ามา อย่างอุกฤษฏ์หมาย ถึงอย่างเยี่ยมแล้วมาเกิดเพียงชาติเดียว ท่านเรียกว่าเอกพีชี มาเกิดเป็นชาติเดียว ในชาตินั้นอาจจะบรรลุนิพพานถึงสิ้นสุดวิมุตติพระนิพพานไปทีเดียวก็ได้ อย่างหนึ่งกลับมาเกิดอีกชาติหนึ่ง มีอยู่ ๒ ประเภท

นี้แหละธรรมท่านเป็นเครื่องตัดย่นวัฏฏะเข้ามาให้เป็นที่แน่นอน ถ้าถึงขั้นพระโสดาแล้วก็เรียกว่าแน่นอนว่าชาตินี้ อย่างนานไม่เลย ๗ ชาติ ย่นเข้ามา ๓ ชาติ ย่นเข้ามาชาติหนึ่ง แล้วสิ้นสุดเรื่องความเกิดตายซึ่งเป็นเรื่องของความทุกข์เกี่ยวโยงกันไปโดยลำดับลำดับนั้น ขาดสะบันงาไปตาม ๆ กันกับความเกิดนั้นแล

ความไม่เกิดเป็นยังงี้ นั่นละความเลิศคือความไม่เกิดตั้งพระพุทธรูปเจ้าพระอรหันต์ ท่าน ท่านเลิศด้วยความไม่เกิด ท่านเลวเพราะความเกิด เราเลวเพราะความเกิด เพราะความเกิดนี้มีความทุกข์ความทรมาน จนกระทั่งถึงวันตายความทุกข์จะเกาะติดแนบไปกับกายกับใจตลอดเวลา ความทุกข์กับเรื่องการเกิดอัตรภาพร่างกายขึ้นมานี้เป็นเงาตามตัว ผู้ที่เกิดจึงเป็นผู้ที่แบกหามทุกข์ไปโดยลำดับ แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่เกิดด้วยความมีบุญมีกุศลนั้นถึงจะมีทุกข์ก็มีสุขเป็นเครื่องแก้กันอยู่เสมอ เหมือนกับที่เราหลบร้อนเราไปอาศัยที่ร่มไม้ชายคาให้ร่มเย็นเป็นสุขได้ นั่นคือกองบุญของเรา มี ถ้าผู้ไม่มีความดีเลยมีตั้งแต่ความชั่วก็แผดเผาตลอดเวลาเป็นการทุกข์ทรมานในภพชาตินั้น ๆ เพราะฉะนั้นการเกิดการตายอยู่ในภพชาติต่าง ๆ ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์นี้จึงเป็นสิ่งที่ลำบากมากทรมานมากสำหรับสัตว์ทั้งหลายผู้ไม่มีบุญมีความดีทั้งหลาย

ผู้มีบุญมีความดีนั้นนะเดินทางไปเหมือนกันคือเกิดตายเหมือนกัน เกิดของคนดีกับตายของคนดี อยู่ของคนดีนั้นมีความต่างกันมากทีเดียว นี้แหละท่านว่า กัมมํ สตุเต

วิภวติ กรรมย่อมจำแนกสัตว์ทั้งหลายให้เป็นไปต่าง ๆ กัน มาเกิดด้วยกันแม้จะเกิดในท้องแม่เดียวกันก็ตาม ลูกมีกี่คน สมบัติคือกรรมนั้นจะเป็นนิสัยของตัวเองเป็นสมบัติของตัวเอง เป็นของตัวเอง ไม่ได้อาศัยพ่อแม่ละ เรียกว่านิสัยที่ได้สั่งสมมาอย่างไรเป็นนิสัยดีนิสัยชั่ว นิสัยหยาบละเอียด ตลอดถึงมีอุปนิสัยสามารถที่จะบรรลुरुธรรมถึงขั้นพระอรหันตภูมิได้ก็ตาม ก็เกิดในท้องแม่เดียวกันนั้นแหละ แต่อัธยาศัยใจคอไม่เหมือนกัน

นิสัยใจคอของลูกแต่ละคน ๆ ที่เกิดในท้องแม่เดียวกันนั้นไม่เหมือนกัน ก็เพราะกรรมเป็นของตัวเองด้วยกันทุกคน ไม่ได้มาแบ่งปันส่วนกัน เป็นของของตัวเองแต่ละคน ๆ เป็นแต่เพียงว่ามาอาศัยท้องแม่เกิดเท่านั้น ส่วนกรรมนั้นเป็นของตัวเองทุกคน ๆ เวลาเกิดมาแล้วก็การสร้างกรรมก็เป็นของตัวเองของแต่ละคน ๆ เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นผลจึงเป็นของตัวเองแต่ละคนด้วยกัน นี่ท่านให้แยกอย่างนี้

เราอย่าหวังตั้งแต่ผลอย่างเดียวไม่คำนึงถึงเหตุว่าดีชั่วประการใด เราต้องคำนึงถึงเหตุก่อนผลจะได้รับนะ ถ้าเราจะทำสิ่งนั้นผลจะเป็นอย่างไร เราต้องคำนึงถึงเหตุเสียก่อน ถ้าจะเป็นผลชั่วแล้วเราก็ไม่ทำ ถ้าเป็นผลดีแล้วยากลำบากเราก็ฝ่าฝืนทำงานได้นั้นแหละ แล้วก็ไปของดีขึ้นมาภายในตัวของเรา นี่เรียกว่าผู้มีเหตุมีผลทำตัวให้เป็นอย่างนั้น ถ้าผู้ไม่มีเหตุมีผลจะมีแต่ความทะเยอทะยานความอยาก อยากอะไรก็ทำตามความอยาก ๆ ส่วนมากร้อยทั้งร้อยความอยากนั้นเป็นทางโล่งของกิเลสเปิดทางให้สัตว์ทั้งหลายลุ่มจมกันมาก ต่อมากมาแล้ว

ความอยากที่จะเป็นอรรดเป็นธรรมนั้นมีน้อยมาก ถ้ายังไม่เคยได้สั่งสมและไม่มีความเคยชินกับการศีลกับการทำบุญให้ทานแล้วจิตใจมักจะอยากไปทางฝ่ายต่ำเสมอ จึงต้องได้หักห้ามกัน เมื่อเราหักห้ามกันหลายครั้งหลายหนแล้วจิตก็ค่อยอ่อนตัวลงไปทางชั่วและแข็งตัวไปในทางที่ดี แล้วค่อย ๆ กลายเป็นคนดีไปเรื่อย ๆ นี่ละอำนาจของจิต ที่เกิดตาย ๆ ไม่มีป่าช้า เป็นสิ่งที่ลำบากมากสำหรับบุคคลผู้ไม่ใคร่ครวญในการกระทำของตนและพาจิตได้รับความทุกข์ความทรมานรับเคราะห์รับกรรมก็คือจิตนั้นแหละ ทำลงไปก็จิต ทำด้วยความเชื่อ ๆ ซ้ำ ๆ ไม่พิจารณาเหตุผลดีชั่วประการต่าง ๆ ครั้นทำลงไปแล้วผลแห่งความชั่วทั้งหลายก็ไปเข้าสู่ตัวเองผู้ทำ เมื่อเข้าสู่ตัวเองแล้ว ผลคือความทุกข์ความทรมานก็อยู่กับคนนั้น จะไปแบ่งปันส่วนให้ใครต่อใครช่วยเหลืออีกไม่ได้ ต้องเป็นเรื่องของคนคนเดียว นี่เรารู้ตั้งแต่บัดนี้แล้วเราให้พากันสร้างความคิด

อยู่ในบ้านสร้างได้ความคิด ตั้งแต่อยู่ในบ้านเรายังสร้างความคิดได้ คิดชั่วก็ได้คิดดีก็ได้ ไม่ว่าจะอยู่สถานที่ใด อิริยาบถทั้งสี่เว้นแต่หลับสนิทเท่านั้น ยืนก็ทำชั่วทำได้ เดินนอนทำ

ชั่วทำได้ทางจิตใจเป็นสำคัญ มันคิดอยู่ภายในจิตใจ คิดดีคิดชั่วคิดในแง่ต่าง ๆ ไม่แสดงออกทางกายทางวาจาก็แสดงออกทางจิตใจอยู่เสมอ นี่ท่านเรียกว่าจิตสร้างกรรมอยู่ตลอดเวลา เราจึงต้องให้มีศีลมีธรรมเป็นเครื่องกำกับ ถ้าคิดในแง่ใดเป็นความชั่วให้ระงับดับมันทันที อย่าส่งเสริมมัน ให้คิดในทางที่ดีนั้นแหละเราส่งเสริม ให้คิดทางที่ดีเสมอเราก็ส่งเสริม เมื่อส่งเสริมไปแล้วทางที่ดีก็มีกำลัง เมื่อทางดีมีกำลังแล้วจะคิดออกในแง่ใด จนกระทั่งถึงระบายออกมาทางกายทางวาจาก็เป็นความดีไปตาม ๆ กันไปหมด แล้วก็กลายเป็นนิสัยที่ชินในความดี คนที่มีนิสัยชินในความดีเรียกว่าเป็นผู้คล่องแคล่วในการที่จะตัดวิภวณกองทุกข์ทั้งหลายออกจากตัวเองให้สั้นลง ๆ โดยลำดับลำดับจนกระทั่งถึงหลุดพ้นไปได้ดังพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ท่าน

นั่นละผู้ไม่เกิดคือผู้ประเสริฐเหมือนพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ท่าน ท่านไม่เกิด แต่ท่านไม่สูญ ท่านบริสุทธิ์พุทธโธเป็นธรรมทั้งแท่งแล้ว หากความทุกข์ความทรมานแม้เม็ดหินเม็ดทรายเข้าไปแทรกไม่มีเลย ธรรมนั้นแลท่านเรียกว่าธรรมประเสริฐเลิศเลอทั้งหลายคือ ธรรมไม่เกิด ไร้ธรรมเกิดนะมันเกิดเป็นสัตว์ก็ได้ เกิดเป็นเปรตเป็นผีก็ได้ เกิดเป็นยักษ์เป็นมารก็ได้ เกิดในนรกอเวจีที่ไหนเกิดได้หมด คำว่าเกิดไม่เลือก เกิดเป็นเทวบุตรเทวดา อินทร์พรหมก็ได้ มันสับวนกันไปเปลี่ยนกันมาอยู่เช่นนี้ไม่แน่นอนเรื่องความเกิดนี่

การไม่เกิดเสียอย่างเดียวท่านว่า ทุกข์ นตฺถิ อชาติสฺส ความทุกข์ย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่เกิด ไม่มีแก่ผู้ไม่เกิดคือผู้บริสุทธิ์พุทธะแล้ว ดังพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ท่านนี้ยังงั้นท่านก็ไม่เกิด ท่านก็เป็นธรรมทั้งแท่งไปตลอดอนันตกาล นี่ละท่านว่านิพพานเที่ยง คือเที่ยงที่หัวใจนั่นเองไม่ใช่เที่ยงที่ไหน หัวใจกับพระนิพพานวัดระดับกันได้อันเดียวกัน ดูในใจเจ้าของก็รู้ ท่านว่า สนฺทิกฺขจฺฉิโก รู้เองเห็นเองในผู้เป็นนั่นแหละ เมื่อบำเพ็ญเข้ามา ๆ เข้าด้วยอำนาจแห่งความดีหนุนเข้า ๆ ไปก็ถึงจุดหมายปลายทางแห่งความไม่เกิดไม่ตาย มีแต่ความบริสุทธิ์พุทธโธเป็นธรรมทั้งแท่งภายในจิตใจแล้วท่านเรียกว่า บรมสุข บรมสุขเกิดกับความดีผู้สร้างความคิดต่างหาก เพราะฉะนั้นให้เราทั้งหลายจงพากันสร้างความคิด

อย่าเสียดายความชั่ว ความชั่วนี้เคยเป็นโจรเป็นมารลบล้างเรามามากต่อมากแล้วได้รับความทุกข์ความทรมานเพราะความชั่วนี้มีมากต่อมาก ให้พากันเข็ดหลาบอย่าพากันทำ แต่ส่วนมากไม่ค่อยเข็ดหลาบเรื่องความชั่วแล้วเป็นอันว่าติดพันตลอดเวลาไม่มีความจิตจางเลย ถ้าทำความดีแล้วทำนิด ๆ หน่อย ๆ แล้วก็เข็ด ๆ หลาบ ๆ ไปเสียไม่ยอมทำ เช่นอย่างนั่งภาวนา นั่งภาวนาจิตยุ่งไปโน้นยุ่งไปนี่มาแล้วก็มาทวงเอามรรคผลนิพพานจากเวลานั่ง เรานั่งเป็นเวลาเท่านั้นนาที่เท่านั้นนาที่ไม่เห็นได้มรรคได้ผล มันจะได้อะไรจิตมันวิ่ง

ไปห้าทวีปโน่น ครั้นมาแล้วก็มาทวงเอามรรคผลนิพพาน มันก็ได้แต่กิเลสเต็มหัวใจละชิ นี่เราอย่าให้เป็นอย่างงั้น

ภวานาก็ให้นึกพุทโธ ๆ ก็ให้อยู่ในใจ อย่าลืมนะคำว่าพุทโธเป็นเรื่องใหญ่โตมากในหัวใจของเรา คนมีพุทโธประจำใจการทำชั่วยอมไม่รุนแรง อย่างมากก็ว่าพอทำแต่ไม่รุนแรง มีการยับยั้งชั่งตัวและไม่ทำความชั่ว คนมีพุทโธในใจพอระลึกถึงพระพุทโธเจ้า ระลึกถึงพระธรรม พระสงฆ์ ระลึกถึงครูบาอาจารย์ได้เท่านั้นจิตจะชะงักทันทีในการทำชั่ว แล้วหักตัวลงมา เป็นคนดีได้สงบใจสงบได้ นี่เรียกว่าน้ำดับไฟ ธรรมคือน้ำ กิเลสตัณหาคือไฟ โทสคฺคิไฟคือโทสะ มันเกิดมันรุนแรงจะทำลายใครก็ได้ในโลกนี้ไม่เลือกหน้า แต่น้ำดับไฟคือระลึกถึงพระพุทโธเจ้าพระธรรมพระสงฆ์ด้วยสติเท่านั้นเองแล้วจิตจะหยุดทันทีเหยียบเบรกห้ามล้อ จิตก็หยุดจากการทำชั่ว

นี่ให้เรา มีสติระลึกถึงธรรมอยู่เสมอ และการทำอะไรขึ้นชื่อว่าความชั่วแล้วจะไม่ค่อยมีกำลังและไม่มีกำลังตลอดถึงการว่าไม่ให้ทำ ถ้าผู้ไม่มีสตินั้นมักจะทำเต็มเหนี่ยวละ ครั้นเวลาได้ทุกข์ก็ทุกข์เต็มย่น ทรมานสุดขีดสุดแดนหาประมาณไม่ได้เพราะความไม่มีสติ สติจึงเป็นของสำคัญมากให้ระลึกรู้ตัวอยู่เสมอเป็นของดี คำว่าสตินั้นระลึกรู้ภายในตัวเอง พอมาระลึกรู้ตัวเมื่อไรก็เรียกว่าคนรู้ตัวคนได้สติ พอได้สติแล้วก็รู้ตัวรู้ชั่ว จะทำดีทำชั่วมันก็หักห้ามตัวเองได้ ถ้าคนไม่มีสติเลยนี้มีแต่ความอยากดังไปลากไปเข็นไปทำเดี๋ยว แล้วทำความชั่วได้อย่างเต็มเหนี่ยว ทุกข์จะแสนสาหัสทรมานแสนสาหัสก็เพราะความเลินเล่อเปลอสติของตัวเองนั้นแล ไม่หักห้ามตัวเองในเวลาอยากทำความชั่วต่าง ๆ

เพราะฉะนั้นเมื่อเราทราบอยู่อย่างนี้แล้วให้พยายามหักห้ามตัวเองด้วยสติ ให้มีพุทโธอยู่ในใจ พุทโธท่านไม่ทำลายใครนี้ พุทโธท่านไม่โลภ โลภจนไม่มีเมืองพอจนไม่มีป่าช้า ท่านไม่โลภแบบนี้ ความอยากมีเหมือนกันคนเรา สัตว์ก็มีความอยาก อยากธรรมดานี้ท่านไม่เรียกว่าความโลภ ไอ้อยากเลยบ้านเลยเมืองเลยโลกเลยสงสาร อยากจนเป็นน้ำล้นฝั่ง อยากจนไม่มีป่าช้าเผาคนประเภทนั้น นั่นท่านเรียกว่าความอยาก

ความโลภประเภทนั้นไม่มีในพระพุทโธเจ้า ผู้ระลึกถึงพุทโธอยู่ในใจก็ไม่มี ความโลภเหล่านี้ก็ระงับดับตัวลงไปให้อยู่ในความโลภหรือความอยากธรรมดา เป็นไปธรรมดาของคนผู้มีศีลมีธรรม ความโกรธก็ไม่รุนแรงถ้ามีพุทโธ ๆ พุทโธอยู่ในใจ ความโกรธไม่รุนแรง ราคะตัณหาความทะเยอทะยานวังแต่นแผ่นกระโดดไม่รู้หน้ารู้หลังนี้ ก็รู้จักตัวเอง ก็รู้ประมาณหักห้ามตนเองได้ มีขอบมีเขตมีเหตุมีผลบังคับตนเองด้วยธรรม นี้ละผู้มีธรรมกับผู้ไม่มีธรรมทำอะไรจึงต่างกันมาก

คนไม่มีธรรมทำอะไรมีแต่ชั่วช้าลามกทั้งนั้น คนมีธรรมทำอะไรลงไปมีแต่ความดีบ
ความดี แล้วผลแห่งความดีนั้นแหละเข้ามาสนับสนุนตนให้เป็นคนดีทั้งบัดนี้และต่อไปข้างหน้า
ตลอดถึงภพนี้ภพหน้า อำนาจแห่งความดีด้วยสติของเราที่จดจ่อระมัดระวังรักษาตัว
ด้วยดีนี้เป็นสิริมงคลมาก จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายได้นำธรรมะเหล่านี้ไปปฏิบัติ สติให้อยู่กับ
ตัวเสมอ ไปที่ไหนระลึกถึงพุทโธ ธัมโม สังฆโมเสมอ กิเลสตัณหาซึ่งเป็นตัวภัยนั้นจะไม่รุนแรง
เพราะมีน้ำดับไฟไว้ภายในจิตใจ

ต่อไปนี้จะอนุโมทนาให้พร